

KÖZÖS TANULÁS, KÖZÖS DÖNTÉSEK

MIT TANULNÁNK, HOGYAN TANULNÁNK, MIN VÁLTOZTATNÁNK?

9-13. évfolyam | 1 × 90 perc | 2 × 45 percre bontható

Önálló magyar fejlesztésű, lebonyolításra kész diákműhely arról, mit és hogyan szeretnének tanulni a diákok, valamint min változtatnának az iskolai tanulásban és az iskolai életben.

ALAPADAT	TARTALOM
Célcsoport	9-13. évfolyam, javasolt 15-35 fő.
Időkeret	1 × 90 perc, órarendi szervezésben 2 × 45 percre bontható.
Vezető	Pedagógus vagy szakképző intézményi oktató.
Elsődleges kimenet	OSZTÁLYUNK HANGJA, személyes adatot nem tartalmazó csoportszintű összesítés.
Eszközök	Nyomtatható egyéni és csoportlapok, három gyűjtőfelület, szövegkiemelők vagy vastag filcek, tábla.

A foglalkozás elsődleges célja

A foglalkozás elsődleges célja, hogy a diákok saját tanulási tapasztalataikból kiindulva megfogalmazzák, **milyen**, a felnőtt életben is használható tudást szeretnének megszerezni az iskolában, **hogyan** szeretnének ezekről a témákról tanulni, valamint **milyen változtatásokat javasolnának** az iskolai tanulás és az iskolai élet területén.

A programban gondolatindítóként különböző - közös feladatokról, időbeosztásról, felelősségmegosztásról, pénzügyi önállóságról és életpálya-döntésekről szóló - fiktív helyzetek is szerepelnek, melyek feldolgozása során megismerhetővé válnak a diákok tanulási igényei és iskolafejlesztési javaslatai.

A HÁROM VISSZATÉRŐ KÉRDÉS A DIÁKMŰHELYBEN

Mit szeretnénk tanulni?

Hogyan szeretnénk tanulni?

Mit változtatnánk az iskolai tanulásban vagy az iskolai életben?

Biztonságos részvétel

A tanulóknak nem kell személyes családi, párkapcsolati, szexuális vagy pénzügyi történetet megosztaniuk. A saját iskolai tapasztalatokról általánosan, személy és tantárgy megnevezése nélkül válaszolhatnak. Lehet passzolni és bármelyik név nélküli kérdést ki lehet hagyni. A foglalkozás nem osztályozandó.

A diákok saját tanulási tapasztalatai

A foglalkozás első feladata név nélküli egyéni reflexió. A tanulók megfogalmazzák, mi segíti és mi nehezíti a tanulásukat, valamint véleményük szerint mire készíthetné fel őket jobban az iskola. A válaszokból nem készülhet egyéni profil, és ne kérjünk pedagógusra vagy tantárgyra visszavezethető történetet.

A diákhang végig jelen van

A PROJEKTNAP KÉRDÉSE	HOL JELENIK MEG?	DOKUMENTÁLT EREDMÉNY
Mit szeretnének tanulni?	A kezdő egyéni lapon, minden helyzet után és az ÚJ TANTÁRGY MŰHELYBEN.	Három kiemelt tanulási tartalom.
Hogyan szeretnének tanulni?	Minden helyzet után, majd külön módszerválasztásban.	Három kiemelt tanulási forma.
Mit változtatnának?	Az iskolai pármunka, a túlterhelési helyzet és a műhely után.	Három iskolai változtatási javaslat.
Mi történik a javaslatokkal?	A záráskor rögzített továbbítási és visszajelzési lépésben.	Címzett, határidő, 1-2 héten belüli első visszajelzés és 6-8 hetes utánkövetés.

A pedagógus szerepe

- A kérdéseket ő teszi fel, a részvételi és időkeretet ő tartja.
- A diákok szavait nem minősíti, nem javítja át, és nem védi meg az intézményi gyakorlatot.
- A személyes vagy azonosítható történetet segít általános javaslattá alakítani.
- Az OSZTÁLYUNK HANGJA lapon szó szerint vagy jelentéshűen rögzíti a csoporteredményt.

FONTOS

A program fejlesztési javaslatokat gyűjt, konkrét személyre vonatkozó panaszt vagy gyermekvédelmi jelzést nem dolgozunk fel a csoportban; ilyenkor az intézmény saját eljárásrendje követendő.

IDŐ	RÉSZ	DIÁKHANG-KIMENET
0-8 perc	Biztonságos kezdés és név nélküli saját tanulási tapasztalat.	Mi segíti, mi nehezíti a tanulást; mire készítsen fel jobban az iskola?
8-23 perc	Iskolai páros feladat: látható és háttérben maradó munka.	Mit tanulnánk, hogyan tanulnánk, mit változtatnánk a csoportmunkán?
23-38 perc	Amikor minden egyszerre esedékes: terhelés, határidők, segítség.	Tervezési tudás, tanulási forma, iskolai összehangolási javaslat.
38-45 perc	Első összesítés három gyűjtőfelületen.	Első közös témák, módszerek és változtatási javaslatok.
45-58 perc	Az iskolai tudás későbbi használata: kollégium vagy közös albérlés.	Milyen tudást lehetett volna már az iskolában megszerezni?
58-70 perc	Tanulás, pályaválasztás és munka.	Milyen gyakorlati pályaaorientációs segítséget várnak?
70-82 perc	ÚJ TANTÁRGY MŰHELY.	Téma, tanulási forma és megvalósítható iskolai változtatás.
82-88 perc	Külön szavazás mindhárom területen.	Top 3 tartalom, top 3 módszer, top 3 változtatás.
88-90 perc	Zárás és következő lépés.	Továbbítás, 1-2 hetes első visszajelzés és 6-8 hetes utánkövetés.

2 × 45 perces bontás

Az első alkalom a 38-45. perces köztes összesítéssel zárul. A második alkalom elején a pedagógus felolvassa a kész felidéző szöveget, majd az iskolai tapasztalatok későbbi élethelyzetekben való alkalmazásával folytatódik a műhely.

Módszertani logika

A folyamat az iskolai tapasztalatból indulva, fiktív helyzeten keresztül közösen gondolkodva vezet a konkrét tanulási és intézményi javaslatokhoz. A későbbi élethelyzetek szemléltethetik, mire lehet használható a diákok által megnevezett tudás.

Munkaformák

- név nélküli egyéni mondatbefejezés
- 3-4 fős kiscsoportos helyzetelemzés
- csoportszintű, jelentéshű javaslatrögzítés
- három külön területen végzett önkéntes szavazás
- gyakorlati tantárgy- vagy foglalkozástervezés
- rövid anonim reflexió

Nyomtatható lapok

LAP	PÉLDÁNYSZÁM	FUNKCIÓ
SAJÁT TANULÁSI TAPASZTALATOM	tanulónként 1	Név nélküli kiinduló tapasztalat és igény.
KÖZÖS ISKOLAI FELADAT	csoportonként 1	Látható és háttérmunka elemzése, háromféle javaslat.
AMIKOR MINDEN EGYSZERRE ESEDÉKES	csoportonként 1	Terhelés-újratervezés és iskolai változtatás.
HÁROM GYÚJTÓFELÜLET	1-1	Tanulási tartalmak, módszerek, változtatások gyűjtése.
ISKOLAI TUDÁS A KÉSŐBBI DÖNTÉSEKBEN	csoportonként 1	Iskolában megszerezhető, később használható tudás.
ÚJ TANTÁRGY MŰHELY	csoportonként 1	Téma, módszer és megvalósítható első lépés.
OSZTÁLYUNK HANGJA	1	A három külön eredmény és a visszajelzés rögzítése.
ANONIM REFLEXIÓ	igény szerint	Egy A4-es lapból négy exitlap.

A három gyűjtőfelület

A csoportok minden fő feladat után három külön lapon helyezik el javaslataikat. A megoldás láthatóvá teszi, hogy a tartalmi ötletek mellett a tanulási módszerek és az iskolai változtatások is önálló eredményt alkotnak.

SZAVAZÁSI SZABÁLY

Minden tanuló mindhárom területen legfeljebb egy pöttyöt tehet szövegkiemelővel vagy vastag filccel. A szavazás önkéntes. A pedagógus nem szűri elő a diákok javaslatait.

Korosztályi alkalmazás

A 9-10. évfolyamon a közös iskolai feladat, a határidők, a kollégium, a tanulás és az első munkatapasztalat kaphat nagyobb hangsúlyt. A 11-13. évfolyamon közvetlenebbül kapcsolható a továbbtanuláshoz, az elköltözéshez, a pénzügyi önállósághoz és a pályakezdéshez.

Dokumentálható eredmény

A foglalkozás végén az OSZTÁLYUNK HANGJA lapon három elkülönített eredmény rögzül:

1. A három legtöbb jelölést kapott **tanulási tartalom**.
2. A három legtöbb jelölést kapott **tanulási forma**.
3. A három kiemelt, iskolai tanulásra vagy iskolai életre vonatkozó **változtatási javaslat**.

A lapon ezen kívül szerepelhetnek további saját diákjavaslatok, az évfolyam, a résztvevők száma, a megvalósítás dátuma, a továbbítás címzettje és a visszajelzés tervezett időpontja. Tanulónév, pedagógusnév és személyes történet nem kerül rá.

Visszajelzési kötelezettség

A pedagógus a foglalkozás végén megnevezi, hová továbbítja a csoport javaslatait. A foglalkozást követő 1-2 héten belül első visszajelzést ad az osztálynak arról, mely javaslatok használhatók fel közvetlenül, melyek igényelnek további egyeztetést, és melyek nem valósíthatók meg jelenleg. Az elutasított javaslatot is indokolni kell. A 6-8. héten rövid utánkövetés mutatja meg, mi valósult meg, mi van folyamatban, és mihez szükséges további döntés.

Szakmai háttér

A pedagógus számára a háttéranyag röviden bemutatja a látható és mentális munka, a méltányosság, az idő- és lehetőségköltség, valamint a pénzügyi önállóság fogalmát. Ezek nem előre elvárt diákválaszok, hanem a helyzetek értelmezését segítő szakmai szempontok.

Források

- Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium: Gyermekek és diákok hangja jógyakorlat-felhívás, 2026.
- Központi Statisztikai Hivatal: Időmérleg 2024/2025, előzetes adatok.
- Daminger, A. 2019: The Cognitive Dimension of Household Labor. American Sociological Review, 84(4), 609-633.
- Reich-Stiebert, N., Froehlich, L., Voltmer, J-B. 2023: Gendered Mental Labor. Sex Roles, 88, 475-494.
- EIGE: CARE Survey, 2022 és 2024.
- Gyurkó Helga: Láthatatlan munka, látható következmények. Női Szemle, 2026.

Mellékletek

Tanári forgatókönyv; nyomtatható lapok; intézményi és szülői tájékoztató; rövid kezdő útmutató; tanári gyorsútmutató; korosztályi adaptációs útmutató a 9-10. és a 11-13. évfolyamhoz.

Benyújtó: Gyurkóné Halmágyi Helga, Budapest, 2026